Vastaus kirjalliseen kysymykseen asevelvollisten palvelukseen astumisajankohtien siirrosta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jaana Pelkosen /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 549/2016 vp:

> *Miten hallitus aikoo kehittää asevelvollisuusjärjestelmää, jotta turhilta välivuosilta opiskelussa vältytään?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Varusmiespalvelukseen tuleva saa jo kutsunnoissa esittää toiveensa palvelusajankohtaan ja palveluspaikkaan. Nämä toiveet pyritään ottamaan huomioon ja asia toteutuu varusmiesten alkukyselyjen mukaan hyvin. Opiskelupaikan saatuaan henkilö voi myös hakea lykkäystä palvelukseensa aloittamiseen opintojensa takia. Vastaavasti, mikäli opiskelupaikkaa ei olekaan myönnetty, on nykyään varsin monella mahdollisuus vielä pikaiseen palveluksen aloittamiseen ja sitä kautta välivuoden välttämiseen.

Tammikuussa palveluksen aloittavilta yhteishaku ei mene ohi eikä heillä tule automaattisesti välivuotta opintojen aloittamiseen. Joukko-osastoissa tiedotetaan kevään yhteishausta muun muassa sosiaalikuraattorin oppitunneilla, ilmoituksilla yhteishausta ja joissakin joukko-osastoissa järjestettävillä opintomessuilla. Myös pääsykokeisiin valmistautumista varusmiespalveluksen aikana on helpotettu. Pääesikunta on antanut vuoden 2016 alussa määräyksen, jossa joukko-osastot velvoitettiin järjestämään varusmiesten käyttöön rauhallinen lukutila valintakokeisiin valmistautumiseen ja mahdollisten ennakkotehtävien laadintaan. Lisäksi kasarmialueille on järjestetty opiskelu- ja työmarkkina-asioiden informaatiopiste. Varusmiehille on myös turvattu mahdollisuus osallistua oppilaitosten valintakokeisiin. Mahdollisuus on järjestetty myös sotaharjoitusten aikana.

Nykyisissä palvelukseen astumisajankohdissa on huomioitu ennen kaikkea valmiudelliset lähtökohdat. Joukkokoulutusvaiheen vaativimmat ja suurimmat sotaharjoitukset ajoittuvat tammikuun saapumiserällä touko-kesäkuulle ja heinäkuun erällä marras-joulukuulle. Kysymyksessä esitetyssä järjestelmässä, jossa palvelukseen astumisajankohdat olisivat maalis- ja syyskuun alkupuolella, harjoitukset siirtyisivät ensimmäisellä erällä heinä-elokuuhun ja toisella erällä tammi-helmikuuhun. Näihin suurimpiin sotaharjoituksiin ja niiden valmistaviin harjoituksiin on nivottu myös merkittävin osa kertausharjoituksista. Kysymyksessä esitetyssä mallissa sotaharjoitukset osuisivat maaliskuun saapumiserällä yleiselle lomakaudelle (heinä-elokuu) ja syyskuun erällä osin talvilomakaudelle. Lisäksi esitetyssä mallissa joulu ja juhannus ajoittuisivat varus-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 549/2016 vp

miesten ja reserviläisten kiivaimpaan koulutusajankohtaan. Tämä aiheuttaisi lisäkustannuksia, koska henkilökunnan työ juhlapyhinä maksaa arkipäiviä merkittävästi enemmän.

Nykyinen palvelukseen astumisjärjestelmä on koulutusolosuhteiden osalta saapumiserien välillä tasapuolinen. Molemmilla saapumiserillä on kolme kuukautta talvisia olosuhteita. Tämä luo mahdollisuuden antaa molemmille saapumiserille pimeäkoulutusta sekä vuosittaisista olosuhteista riippuen myös talvikoulutusta. Kysymyksessä esitetty malli olisi puolestaan epätasainen saapumiserien välillä myös koulutusolosuhteiden osalta.

Palvelukseen astumisajankohtien siirto maalis- ja syyskuun alkupuolille ei poistaisi kysymyksessä esitettyä huolta opintojen viivästymisestä. Esitetyssä mallissa varusmies kotiutuisi palvelusajan mukaan marraskuussa, helmikuussa tai toukokuussa. Jos varusmiehellä ei olisi opiskelu- tai työpaikkaa, niin tilanne ei välivuoden suhteen poikkeaisi nykyisistä kotiutumisajankohdista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja puolustushallinnon yhteistyöllä pyritään jatkuvasti kehittämään ratkaisuja, joilla asepalveluksen kielteisiä vaikutuksia opintojen kestoon saataisiin lievennettyä.

Tarkasteltaessa asevelvollisten koulutusjärjestelmän kokonaisuutta, puolustushallinto pitää nykyisiä palvelukseen astumisajankohtia kohtuullisen toimivina.

Helsingissä 16.11.2016

Puolustusministeri Jussi Niinistö